

klart, at, hvor en saadan Bedømmelse af Ministerens Afseer hvilte paa et Skjøn over, om hvilken rimelig Grund han havde til at antage, at han vilde kunne faae en Godkjendelse fra Rigsdagens Side, der maa Bedømmelsen ske efter de Forhold, som fandt Sted den Gang, han afholdt Udgifterne, og Bedømmelsen maa ske ved den Myndighed, som overhovedet har at bedømme hans Forhold. Jeg skal ikke udtale mig videre om dette Forhold, der jo ofte har været Ojenstand for Dmtale her i Thinget. — Endnu skal jeg blot tillade mig et Par Ord af mere personlig Natur. Jeg mener ikke, at det skal dreie sig om min egen Person, men dog dreie sig om Personer. Det er ofte blevet paastaet her i dette Thing, og er hos visse Medlemmer blevet en Undlingsætning, at der paa dette Punkt skulde være en fuldkommen Strid mellem den Maade, hvorpaa det Parti, hvortil jeg hører, stiller sig til dette Spørgsmaal nu, og den Maade hvorpaa man har stillet sig til det tidligere. Jeg maa imidlertid paastaa, at denne Bebreidelse eller denne Paastand aldeles ikke rammer Noget som helst af os, der ere her til Stede i Rigsdagen for Liden. Ingen af os yngre Medlemmer, om jeg maa bruge det Udtryk om os, har været Medlem af Rigsdagen paa den Tid, da det tidligere Forslag om Ministeransvarlighed var for. Ingen af os har den Gang haft Leilighed til at udtale os derom. Det eneste af de her tilstedeværende Medlemmer, som har haft Leilighed til at vise sin Stemning overfor den da forelagte Ministeransvarlighedslov, er, saa vidt jeg veed, min ærede Sidemand, det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall). Men jeg tror heller ikke, at han behøver at finde sig særlig generet af en Henviisning til hans Holdning den Gang, thi ligesom det jo er Noget, der vistnok er en offentlig Hemmelighed, at han den Gang misbilligede det Omfang, som man gav Ministeranklagen imod det Ørstedste Ministerium, saaledes er det jo en Sag, der lader sig ligefrem konstatere, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds netop var blandt dem, der stemte imod det af Monrad den Gang forelagte Forslag til en Ministeransvarlighedslov. Det vil ses, at, naar man efterser Rigsdagstidenden for 1856 Spalte 3247, vil man finde det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds, som dengang var Minister, stemmende mod det Monradste Forslag om en Ministeransvarlighedslov, ligesom ogsaa Medlemmer af det Ministerium, hvoraf han den Gang var Medlem, med stor Bestemthed udtalte sig mod det Monradste Forslag til en Ministeransvarlighedslov. Man vil finde det ærede Medlem sammen med f. Ex. den nuværende Kultusminister (Fischer) og det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle), blandt dem, der stemte

mod det Monradste Forslag. Jeg tror, at af de Medlemmer fra den Side, hvortil jeg nu hører, som den Gang stemte for det Monradste Lovforslag, er der jo Mangfoldige, ja, vel de Fleste, som ikke mere ere blandt de Levendes Tal, men de af dem, som endnu ere tilbage, og som ikke ere Medlemmer af dette Thing, og i det Hele taget ikke Medlemmer af Rigsdagen, tvivler jeg jo uregterlig paa nu vilde stille sig ganske saaledes, som de den Gang stillede sig. Det tror jeg ganske vist ikke vil være Tilfældet. Jeg tror, at selve Indbringeren af det tidligere Lovforslag neppe vil høre til dem, som Intet have lært og Intet have glemt. Jeg tror sikkert nok, at ogsaa han vil paa dette Punkt, som paa flere andre Punkter, være kommen til den Overbevisning, at man den Gang handlede og virkede under en ganske vist meget smuk og løstet Stemning, som hvilede paa en smuk Opfattelse og en smuk Tro paa Folkens Naturs Bægt og Kraft, men som man desværre maa erkjende havde den Mangel, at den var altsor idealistisk og altsor lidet begrundet i Forholdenes virkelige reale Natur. Det er Noget, som vistnok maa anerkjendes, ligesom jeg ogsaa vil sige, at den Paagældende allerede under Forhandlingen af Sagen i Rigsdagen den Gang kom til ikke lidet at modificere sine Anskuelser om dette Forhold og navnlig erkjendte, at hvis noget Saadant blev til Lov, vilde det være nødvendigt i høj Grad at omarbejde Finantslovene og give dem en helt anden Afattelse, og navnlig at optage i dem store Summer til uforudseelige Udgifter. Det er Noget, som jeg tror, han var nær ved at erkjende, jeg huster ikke, om der kom nogen udtrykkelig Udtaalelse fra hans Side derom, vist er det i alt Fald, at mange af hans daværende Meningsfæller kom til at erkjende noget Saadant.

Naar jeg nu altsaa skal reasumere min Opfattelse af det foreliggende Lovforslag, er den saaledes, at for saa vidt den ærede Forslagsstiller og hans Venner ville fastholde Forslaget i det Omfang og den Skikkelse, hvori det foreligger, vil der ikke være nogen som helst Sandsynlighed eller Rimelighed for, at det vil kunne blive Andet end et Lovforslag, og i saa Fald vil der ikke være nogen som helst Opfordring til at gaa ind paa at drøfte de Detailler af dette Forslag, som maa erkjendes virkelig at have deres Plads i en Ministeransvarlighedslov. Der- som de Herter derimod ville tage §§ 14, 15 og 21 ud af dette Lovforslag, saa bliver det en anden Sag, saa vil det være interessant at komme ind paa en Drøftelse af Forslaget. Jeg mener ikke, at de derved behøve aldeles at frasalde disse Paragrafer, fordi de tage dem ud af dette Lovforslag. De kunde nemlig blot dele dette Forslag i to Dele, den ene indeholdende §§ 14, 15 og 21 med Overskriften f. Ex.: Forslag til Grund-